

El mercat del medi ambient

Javier Sagarduy

IDOM

Segons un informe de l'OCDE, el 2003 el mercat mediambiental a escala mundial va assolir la xifra de 330.000 milions d'euros. Les previsions de creixement per al sector són d'un 30 per cent fins al 2010, amb especial importància per als mercats xinès, amb creixements d'un 12 per cent anual; el sud-est asiàtic, amb el 14 per cent anual i Iberoamericà i Est d'Europa amb un ritme del 10 per cent anual. D'altra banda, la facturació del mercat mediambiental espanyol, segons dades de l'ICEX, és de 10.818 milions d'euros a l'any, la qual cosa significa el 3,2 per cent del negoci mundial.

La classificació del mercat ambiental es sol realitzar prenent en consideració els vectors ambientals clàssics: aigua, residus, aire, energia i medi natural. Una característica destacable és el fet que en els mercats menys desenvolupats les activitats relacionades amb el cicle de l'aigua tenen un pes relatiu superior, mentre que a mesura que es va avançant en el desenvolupament les activitats de prevenció de la contaminació i la gestió de residus es van fent més importants.

Dins del mercat europeu, el pes principal en volum de negoci correspon als països que formaven la UE-15 (encapçalats per Alemanya, França i Regne Unit), quant a les inversions realitzades en aquest camp. De fet, el volum de negoci que suposen els nous països adherits no supera el 5% del total de la UE ampliada.

Origen del mercat ambiental:

Si s'intenta respondre a la qüestió de quin és el "motor" que permet la creació d'una activitat econòmica que es pugui identificar amb la solució de problemes ambientals, la pràctica totalitat dels agents implicats (els productius i, fins i tot els no directament

productius com les economies domèstiques), estan d'acord en que el que propicia l'actitud mediambiental prové de l'existència d'una norma. En la mesura que existeixi una norma mediambiental d'obligat compliment, i una voluntat decidida dels estaments governamentals per fer-la complir, els agents econòmics prendran una actitud activa capaç de generar una activitat mediambiental.

Aquesta oferta mediambiental, es reparteix en una sèrie de sectors, que amb un grau d'impacte divers, atenen la demanda de tres tipus d'agents que participen al mercat: l'Administració Pública, com a ordenadora i també demandant de béns i serveis (fins al punt que es pot considerar la veritable "força motriu" de tot el mercat mediambiental), i els agents productius i no productius com a demandants d'aquesta producció.

Evidentment, l'aparició i desenvolupament d'aquesta normativa ambiental està relacionada amb alguns factors específics, entre els que podem destacar:

- Presència de problemes concrets de contaminació, derivats de les activitats productives que es duen a terme en el territori, ja sigui per la intensitat d'aquestes o per la seva durada en el temps.
- Existència d'un moviment social molt conscienciat de la problemàtica ambiental, amb fort arrelament dins del conjunt de la població.
- Disponibilitat de tecnologies adequades per a la resolució de problemes ambientals, a preus assequibles d'acord al nivell de l'economia.
- Establiment d'ajudes i incentius de tipus econòmic o fiscal per al desenvolupament del mercat, especialment en les fases inicials.

- Creació d'instruments de control i vigilància adequats per a la comprovació del compliment i l'evolució del problema.

- Pressió internacional amb l'objectiu d'aconseguir un règim de competència en igualtat de condicions entre diverses economies.

Tendències de futur en el sector mediambiental:

L'evolució econòmica és una variable que determina les previsions de futur del mercat mediambiental: induïen un cert comportament cíclic d'aquest (auditories, aplicacions de R+D, ...) però no tant en la provisió de serveis (gestió d'aigua o RSU), que no es veuen reduïts per una evolució econòmica dolenta ni pateixen l'efecte directe de la inflació. En aquest sentit, es pot afirmar que es tracta d'un mercat molt més estable.

Pel què fa al desenvolupament territorial dels mercats ambientals, cal distingir entre:

- Mercats madurs: Comparteixen el corpus legal mediambiental i disposen d'un cert mercat (en gran mesura públic i vinculat al cicle integral de l'aigua, la gestió de residus i medi natural). S'estima que poden presentar creixements moderats en els propers anys, un cop ja s'hagin consolidat les inversions inicials. S'hi inclouen els països més avançats, especialment els que formen la UE-15, Amèrica del Nord, Japó, Austràlia, ...

- En aquest sentit, com a previsió de desenvolupa-

ment a curt termini, el compromís per la sostenibilitat, condueix a prendre en consideració alguns sectors prioritari en que es tendirà a desplegar objectius en matèria mediambiental: transport, indústria, energia, construcció, primari i domèstic.. Les polítiques i plans directors d'aquests sectors ja permeten entreveure el seu compromís d'integració del criteri mediambiental i de sostenibilitat. Igualment, es desenvoluparan nous productes apareguts com a subsectors dels vectors principals, entre els que apunten: minimització de residus i consums d'aigua, reutilització d'abocaments, reciclatge, tractament de sorolls i olors, optimització de processos per utilització de les Millors Tècniques Disponibles, ...

- Mercats emergents: Comencen a incorporar variables mediambientals. S'hi detecten dues etapes: en primer lloc la que configura l'oferta (i que està molt lligada a la fase d'inversió) i una segona que es centra en el desenvolupament i ampliació dels mercats mediambientals. La capacitat de creixement d'aquests mercats dependrà en bona part dels programes de recolzament (Banc Mundial, BID, Comissió Europea, ...)

Aquí es poden definir quatre grans àrees: els deu països recentment incorporats a la UE, afegint-hi Romania, Bulgària i Turquia; alguns països de Amèrica Llatina, Xina i l'Índia.

Previsiblement, relacionat amb les empreses europees, disposaran d'un camp d'actuació per poder implantar els seu *know how* i experiències a nivell local, especialment en camps com el cicle integral de l'aigua i el tractament de residus.